

Početna stranica>Sudski postupci>Građanski predmeti>Sud koje države je nadležan?

Izvorna jezična inačica ove stranice [SI](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

engleski

Sud koje države je nadležan?

Slovenija

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

U Sloveniji su za parnične sporove u prvom stupnju nadležni lokalni sudovi (*okrajna sodišča*) i okružni sudovi (*okrožna sodišča*). Oni su nadležni za odlučivanje u svim redovnim građanskim stvarima i sporovima (dodjela naknade, imovina, obiteljski sporovi itd.). U nastavku teksta riječ je o razgraničenju nadležnosti između lokalnih i okružnih sudova.

S druge strane, samo su okružni sudovi nadležni za raspravljanje i odlučivanje u predmetima u području trgovačkog prava u prvom stupnju. U trgovačkim sporovima svaka od stranaka je poduzeće, ustanova (uključujući javne ustanove), zadruga, država ili tijelo lokalne samouprave. Trgovački sporovi također se odnose na pravne odnose između trgovaca u okviru njihovih poslovnih djelatnosti i poduzeća, ustanova (uključujući javne ustanove), zadruga, država ili tijela lokalne samouprave.

Nadležnost za radne sporove zakonom je dodijeljena radnim sudovima (*delovna sodišča*) i socijalnim sudovima (*socialna sodišča*), čak i ako se predmet odnosi na građanski spor. Radni sporovi obuhvaćaju odnose između poslodavca i zaposlenika te povredu prava i obveza koje proizlaze iz radnih odnosa. Radni sudovi nadležni su za donošenje odluka u pojedinačnim radnim sporovima (sporovi koji proizlaze iz radnih odnosa, sporovi koji se odnose na prava vlasništva povezana s takvim odnosima), kolektivnim radnim sporovima (sporovi u kojima je jedna od stranaka obično sindikat ili drugi institucionalni oblik predstavljanja zaposlenika), sporovima koji se odnose na zakonitost štrajkova i sporovima koji se odnose na prava zaposlenika na sudjelovanje u upravljanju poduzećem, što je propisano u slovenskom zakonodavstvu. Socijalni sudovi odlučuju o pravima koja proizlaze iz osiguranja u slučaju invaliditeta i mirovinskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti te o pravima na obiteljske i socijalne naknade.

Budući da se pitanje nadležnosti javlja u trenutku predavanja zahtjeva ili podneska sudu (prije nego što sud sasluša i donese odluku u predmetu, on prvo utvrđuje je li taj predmet u njegovoj nadležnosti), preporučuje se da se osoba prvo savjetuje s odvjetnikom kako bi se izbjeglo nepotrebno kašnjenje. Sud u svakom postupku mora voditi računa o pitanju nadležnosti i osigurati da niti jedno drugo tijelo nije nadležno za taj predmet (npr. upravno tijelo). Ako utvrdi da je to slučaj, sud bi trebao odbaciti tužbeni zahtjev tužitelja. Posljedica toga je nepotrebni gubitak vremena i veći troškovi za stranku.

Podaci o ustrojstvu, lokacijama i nadležnosti sudova također su dostupni na službenom web-mjestu Vrhovnog suda Republike Slovenije (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*). <http://www.sodisce.si/>

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Tužbeni zahtjev moguće je predati na bilo kojem sudu u Republici Sloveniji, ali osoba koja podnosi zahtjev trebala bi voditi računa o nadležnosti *ratione materiae* (stvarna nadležnost – koji je sud nadležan za sadržaj predmeta) i o mjesnoj nadležnosti. Osnovne informacije, uključujući adrese svih lokalnih i okružnih sudova u Sloveniji, dostupne su na web-mjestu Vrhovnog suda Republike Slovenije. <http://www.sodisce.si/>

U Sloveniji lokalni i okružni sudovi dijele nadležnost *ratione materiae* u prvom stupnju ili mogućnost odlučivanja o posebnom tužbenom zahtjevu stranke. Sljedeći su kriteriji od presudne važnosti kada se odlučuje o tome koji će sud raspravljati i odlučivati u predmetu: vrijednost tužbenog zahtjeva (predmet spora) i pravna osnova za sporni odnos (sadržaj i predmet spora).

Opće je pravilo da okružni sud odlučuje o važnijim sporovima, u kojima je predmet spora veće vrijednosti, kada je spor od veće važnosti za život stranke, ili kada je pravno složen jer su sudovi obavezni prilikom donošenja odluka primjenjivati zakone kojima su uređena složena i osjetljiva pravna pitanja (npr. razvod, uzdržavanje djece)

Viši sudovi (*višja sodišča*), kojih u Sloveniji ima četiri, odlučuju u drugom stupnju. Na takvom sudu nije moguće izravno pokrenuti postupak. Viši sudovi odlučuju u žalbama protiv odluka lokalnih i okružnih sudova; oni također odlučuju o sporovima koji se odnose na nadležnost između lokalnih i okružnih sudova u području za koje su nadležni u toj državi.

Vrhovni sud Republike Slovenije nadležan je odlučivati o žalbama protiv presuda viših sudova, posebno protiv odluka koje se odnose na preispitivanja i zahtjeve za zaštitom zakonitosti. Kod podnošenja izvanrednih pravnih lijekova, zainteresiranoj stranci mora pomagati odvjetnik. U skladu sa zakonom, samo kvalificirani odvjetnici mogu izvršavati posebne radnje u postupku pred Vrhovnim sudom.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Kako je navedeno u prethodnoj točki, nadležnost u prvom stupnju dijele lokalni i okružni sudovi; međutim, ta dva suda nisu u strogoj hijerarhijskom odnosu. Nadležnost sudova utvrđena je zakonom, ali općenito je istina da okružni sudovi općenito odlučuju u predmetima koji su pravno i činjenično složeniji.

U zakonu o parničnom postupku (*Zakon o pravdnem postopku*, ZPP) propisano je da su lokalni sudovi, kojih u Sloveniji ima 44, nadležni odlučivati u sljedećim slučajevima:

imovinski sporovi, ako vrijednost spora ne prelazi 20 000 EUR;

sporovi koji se odnose na smetanje posjeda;

sporovi koji se odnose na pravo korištenja i terećenje;

sporovi koji se odnose na odnose između najmodavaca i najmoprimaca.

Lokalni sudovi također odlučuju u predmetima pravne pomoći za koje, u skladu sa zakonom, nije nadležan niti jedan drugi sud, te u drugim slučajevima utvrđenima zakonom.

Okružni sudovi, kojih u Sloveniji ima 11, nadležni su odlučivati u sljedećim predmetima:

imovinski sporovi, ako vrijednost spora ne prelazi 20 000 EUR;

sporovi radi utvrđivanja ili osporavanja očitstva ili majčinstva;

bračni sporovi;

sporovi koji se odnose na zakonsku obvezu uzdržavanja;
sporovi koji se odnose na zaštitu i odgoj djece;
sporovi koji se odnose na odnose djece s roditeljima i ostalim osobama, kada se rješavaju zajedno sa sporovima koji se odnose na zaštitu i odgoj djece;
sporovi koji se odnose na autorska prava i sporovi koji se odnose na zaštitu ili uporabu izuma i žigova ili na pravo na uporabu trgovačkog imena te sporovi koji se odnose na pravila zaštite tržišnog natjecanja;
trgovački sporovi;

sporovi koji proizlaze iz stečajnih postupaka.

Za odlučivanje o pravima intelektualnog vlasništva u prvom stupnju isključivu mjesnu nadležnost ima Okružni sud u Ljubljani. Okružni sudovi također su nadležni za zahtjeve u vezi s međunarodnom pravnom pomoći i pravnom pomoći u postupcima za priznavanje stranih sudskih presuda, a raspravljaju i o ostalim predmetima utvrđenima zakonom.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

Postupak se u načelu može pokrenuti pred bilo kojim prvostupanjskim sudom u Sloveniji koji je naveden u prethodnim točkama. Sud kojem stranka podnese tužbeni zahtjev mora odlučiti o svojoj nadležnosti prije početka suđenja. Ako utvrdi da nema mjesnu nadležnost u određenom predmetu, on može izjaviti da nema nadležnost i prepustiti predmet drugom sudu; iako to može učiniti samo ako suprotna strana ukaže na nenadležnost, obavezan je to učiniti ako drugi sud ima isključivu mjesnu nadležnost za odlučivanje. Neovisno o tome, neka se opća pravila primjenjuju na utvrđivanje mjesne nadležnosti sudova i pri tome se vodi računa o tome da troškovi budu niski te da se postupak rješava što brže moguće.

ZPP sadržava pravilo o općoj i posebnoj mjesnoj nadležnosti koje se utvrđuju ovisno o predmetu spora i strankama u sporu. Pojednosti su navedene u točkama u nastavku.

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Tim je pravilom propisano da se postupak protiv pravne ili fizičke osobe mora pokrenuti pred sudom koji ima mjesnu nadležnost na području u kojem tuženik ima prebivalište ili u kojem pravna osoba ima svoje sjedište. Ako se postupak pokrene protiv strane pravne ili fizičke osobe, opću mjesnu nadležnost ima sud nadležan na području na kojem fizička osoba ima boravište u Sloveniji ili u kojoj pravna osoba ima svoju podružnicu.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

ZPP-om se u određenim slučajevima strankama omogućuje pokretanje postupka pred drugim sudom, a ne onim koji, u skladu s pravilima, ima opću mjesnu nadležnost. U posebno utvrđenim predmetima (u odnosu na predmet ili sadržaj spora), stranka može pokrenuti postupak pred sudom koji ima isključivu nadležnost odlučivati u tom predmetu. To se u prvom stupnju naziva isključiva mjesna nadležnost.

Ako tužitelj pokrene postupak pred sudom koji nema mjesnu nadležnost, taj sud objavljuje da nema nadležnost i predmet se prebacuje drugom nadležnom sudu i postupak se nastavlja voditi kao da je tamo i pokrenut.

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Kao što je prethodno navedeno, mjesnu nadležnost mogu istovremeno imati dva suda. U tom slučaju stranka u predmetu može izabrati pred kojim će sudom pokrenuti postupak (**izabrana nadležnost**).

Ta vrsta nadležnosti definirana je u člancima 49. i 65. Zakona o parničnom postupku. Prema tome, u nastavku su navedeni samo najvažniji predmeti i oni koji su najvažniji za život stranaka u predmetu.

U sporovima koji se odnose na uzdržavanje bračnih drugova nadležan nije samo sud koji ima opću mjesnu nadležnost, već i sud nadležan u području u kojem tužitelj (korisnik uzdržavanja) ima prebivalište. Stranke u bračnim sporovima također imaju mogućnost izabrati sud (postupak povodom razvoda). U tom je slučaju nadležan sud u mjestu u kojem su bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište. U sporovima za utvrđivanje ili osporavanje očinstva ili majčinstva nadležan je sud koji u mjestu u kojem dijete, koje može u skladu sa slovenskim zakonodavstvom pokrenuti postupak, ima prebivalište ili boravište. Ako je za takve sporove nadležan sud u Sloveniji, zato što tužitelj ima prebivalište u Sloveniji, mjesnu nadležnost ima sud u mjestu u kojem tužitelj ima prebivalište. U slučaju sporova za naknadu štete koji nisu posljedica ugovornih odnosa (to su najčešće sporovi koji se odnose na prometne nesreće), nadležan je sud u mjestu u kojem se dogodio štetni događaj (npr. mjesto prometne nesreće) ili sud u mjestu u kojem su nastale posljedice štete, zajedno sa sudom koji ima opću mjesnu nadležnost. U slučaju nastanka štete koja je dovela do gubitka života ili teške ozljede, nadležan je i sud u mjestu gdje tužitelj ima prebivalište ili privremeno boravište. U sporovima koji su posljedica ugovornih odnosa između stranaka, nadležan je i sud koji pokriva područje koje je određeno kao područje u kojem su ispunjeni ugovorni odnosi: slično rješenje postoji u pogledu sporova koji se odnose na mjenice ili čekove (sud koji obuhvaća mjesto plaćanja). Ostali slučajevi izabrane nadležnosti propisani su, kako je navedeno, u Zakonu o parničnom postupku.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U posebnim slučajevima mjesna nadležnost propisana je zakonom i utvrđen je jedan sud kao jedini sud koji ima nadležnost odlučivati u određenom predmetu. To se naziva **isključiva mjesna nadležnost** i primjenjuje se kako slijedi:

u slučaju sporova koji se odnose na imovinsko pravo, smetanje posjeda i najam i iznajmljivanje imovine, isključivu mjesnu nadležnost ima sud na području na kojem se nalazi nekretnina;

u slučaju sporova koji se odnose na stvarna prava na pomorska plovila ili zrakoplove (i sporove koji se odnose na najam plovila i zrakoplova), isključivu mjesnu nadležnost ima sud koji obuhvaća područje u kojem se vodi registar pomorskih plovila ili zrakoplova;

u slučaju sporova koji nastaju tijekom ili kao rezultat sudskih ili upravnih ovršnih postupaka i sporova koji nastaju tijekom stečajnih postupaka ili su povezani s njima, isključivu mjesnu nadležnost ima sud u mjestu u kojem se nalazi sud koji vodi ovršni ili stečajni postupak.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

U slovenskom zakonodavstvu strankama je u posebnim predmetima dopušteno da se dogovore oko nadležnosti prvostupanjskog suda (**dogovor o mjesnoj nadležnosti**). Dogovorom između njih može se promijeniti mjesna nadležnost utvrđena zakonom, iako treba naglasiti da stranke ne mogu sklopiti dogovor kojim se utvrđuje nadležnost *ratione materiae*. Ta se nadležnost može utvrditi samo zakonom (vidjeti gore navedeno objašnjenje).

Stranke se mogu dogovoriti da će u njihovom sporu odlučivati prvostupanjski sud koji inače nema mjesnu nadležnost. Osnovni uvjet koji stranke moraju ispuniti jest da je tako dogovoreni sud nadležan odlučivati o sadržaju predmeta ili da ima nadležnost *ratione materiae* (vidjeti podjelu nadležnosti između lokalnih i okružnih sudova). Dogovor također nije dopušten kada je zakonom propisan sud koji ima isključivu mjesnu nadležnost (vidjeti prethodnu točku).

Dogovor između stranaka mora biti u pisanom obliku i mora se odnositi na poseban spor ili budući spor koji nastaje ili bi mogao nastati iz njihovog posebnog pravnog odnosa. Tužitelj mora zahtjevu kojim se pokrene postupak pred predmetnim sudom priložiti sporazum. Važno je istaknuti da se nije moguće dogovarati o mjesnoj nadležnosti za vrijeme postupka – odnosno, kada je tužbeni zahtjev već podnesen sudu, ako takav sporazum nije bio prethodno priložen zahtjevu.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

U slovenskom pravosudnom sustavu ne postoje specijalizirani sudovi u području građanskog i trgovačkog prava (npr. posebni obiteljski sudovi za rješavanje obiteljskih sporova ili sporova između roditelja i djece) jer sve parnične sporove rješavaju lokalni i okružni sudovi ili njihovi građanski i trgovački odjeli. Sudovi imaju ustrojstvene odjele (građanski, obiteljski, trgovački, ovršni, izvansudski, imovinski). Posebni suci u tim odjelima načelno odlučuju i donose presude.

Posebni sudovi ustrojani su samo za radne i socijalne sporove, a o njihovoj nadležnosti i ustrojstvu riječ je u uvodu.

Ostale poveznice

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Posljednji put ažurirano: 24/06/2016

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.